

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, F'óiea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 15 fl. sun. pe unu anu séu 45 doidieleri, or 3 galbini si 3 doidieleri mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiecare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicar

Nr. 81.

Brasiovu, 13. Octombro 1862.

Anulu XXV.

MONARCHIA AUSTRIACA.

TRASILVANIA. Brasiovu. (Informatiune in cestiunea drumului de feru.) Acésta cestiune aplicata la patri'a nóstra este intru adeveru permanenta, care adica anca nu e deslegata si regulata de catra nici o comisiunne séu comitetu ori adunare generala, ci la care se lucra séu celu puçinu se cugeta ne'ncetatu de catra toti aceia, carii sunt petrunsi de importantia ei.

Aici la noi cestiunea drumurilor ferate se faciú din nou obieptu alu unei desbateri publice in urmarea sosirei deputatului D. Carolu Maager din misiunea sa dela Vien'a si Londr'a, pe unde petrecuse dela Decembre a. tr. cu intrecumare numai de vreo 6 septemani intre Pasci si Rusalii. Luni in 20. Oct. dupa amédi avuramu o adunare mai numerosa decatu oricandu aladada, la care adica luara parte, pe lenga personalulu magistratului, mai multi reprezentanti comunali, cumu si de ai corporatiunilor de industriari si de negutiatori, reprezentantii comunelor satesci si multi alti particulari din publicu, intru atata, catu sal'a cea mare a pretoriului magistratual si anticamer'a ei erá pline inde-suite de ascultatori. Semnu invederatu, ca publiculu a inceput se'i pase mai mult de susatins'a cestiune si ca ómenii se ingrijescu de acea eventualitate, candu lini'a drumului feratu nu ar trece nici decumu pe la Brasiovu, ci dela Sibiiu dreptu prin Turnu-rosiu la Bucuresci. Acumu abié incepu unii ómeni se cunósca mai bine, cumuca in asemenea casu' cele mai de frunte case negutiatoresci si cei mai multi meseriesi cu incetulu aru trebui se parasésca aceste locuri si se'si stramute locuinti'a in piatile romanesci pe unde va trece calea ferata catra Dunare séu Marea négra. De aici ne potemu esplicá, pentruce s'a intemplatú cá publiculu ascultatoru la reportuln de acumu alu Dlui Maager se fia si mai numerosu decatu celu din primavér'a trecuta.

Deci in faci'a unui publicu cá acesta Dn. Maager intr'unu discursu de doua óre intregi deduse pe largu tóte stadiile prin care au trecutú cestiunea calilor ferate de 6 luni incóce, cumu si tóte periculele ce amenintia infintiarii lor, tóte greutatile cate avú dumnea-lui a intimpiná la o parte a supremeloru auctoritati gubernementale, cumu si la capitalistii cei mari. A vói se reproducemu aici tóta cuventarea Dlui C. Maager, ar insemna a publica unu reportu de 8 cóle dese, ceea ce pentru astadata ne este curatu preste putintia. Noi din partene din tóte cate audiramu si citiramu pana astadi in acésta cestiune, amu culesu datele si ne-amu formatu opiniunea urmatóre.

Concesiuni preliminarii s'au datu ceea ce e dreptu, precumu acésta se sciá multu mai nainte, pentru ambele linii antagóne, adica Aradu-Sibiiu-Turnu-rosiu si Oradea-Clusiu-Brasiovu, totusi simpatiile gubernului sunt apriatu respicate pentru lini'a anumita la loculu anteu.

Capitaluri de ajunsu n'a gasitu pana acumu nici o partita nici alt'a.

Gubernulu c. r. austriacu a respinsu cererea principelui Georgie Bibescu-Brancovanu de a i se dá voia cá lini'a romanésca ce e destinata a trece dela Bucuresci prin Romani'a mica, se ésa pe pasulu Vul-

canului in Ardealu; a dechiaratu totuodata, ca vointi'a sa este, ca lini'a ardeléna se se imbine cu cea romanésca prin Turnulu-rosiu. Din contra gubernulu din Bucuresci a datu asemenea lumii se pricepa, cumuca ar fi cu totulu in opusetiune cu interesele tierii romanesci, cá lini'a austriaca se tréca prin Turnu-rosiu spre Bucuresci; preste acést'a déca Austri'a nu suferé imbina-rea liniiloru pre la Vulcanu, Romani'a anca nu va concede esirea liniei ardelene prin vreo alta strimtóre de munte catre Dunare séu spre Marea négra. Intr'aceea

Societatea anglo-romanésca a capitalistiloru carii sunt determinati a cladi cateva linii de cali ferecate care s'au votatu de catra camera in sesiunea trecuta a ei sia pusú iu capu, cá déca Austri'a nu concede impreunarea prin Ardealu, ea, societatea, se'si tréca lini'a sa cu ajutoriulu unui podu preste Dunare in Serbi'a, pre unde apoi vine in comunicatiune cu lini'a européna la Basiasiu, ce e drept, cu incungiuru de 14 miluri, inse totu mai bine decatu a remané cu totulu rupti de catra Europ'a. Mai incolo

Voindu a judecá despre activitatea celoru doua partite ardelene opuse, apoi trebuie se recunóscemu, cumuca partit'a patriçiloru din Sibiiu, carii preste acésta sunt si fórte bine represensentati si atatu mai bine vediuti in Vien'a, in totu decursulu acestei lupte a desvoltatu o activitate fara nici o asemenea mai strabatatóre decatu partit'a din Clusiu unita cu cea din Brasiovu; preste acésta patriçii Sibiieni sunt in genere si mai isteti, mai ageri diplomati, mai incovoiosi dupa ómeni si impregiurari; totodata inse si scopulu pe care'lú gonescu ei, trebuie se afle firesce mai multe simpatii decatu scopulu de es. alu Brasiovului, carele este curatu materialisticu, comercialu, industrialu; candu din contra mintea domniloru din Sibiiu judeca multu mai departe, la care brasiovenii mai materialisti voru ajunge prea anevoia. Elementulu sasescu trebuie se se adune mai multu la unu punctu, se se concentre, consolide si asigure de totu ce nu e sasescu; acést'a se póte intempla numai in Sibiiu; acolo are se se adune pe viitoru de s'ar potea macar si tóta sasimea Sibiiului, se ajunga din starea sa de acumu paraginita la rangulu cetatiloru de 100 séu 200 mii suflete; elu se'si asigure pe toti seculii nainte dreptulu esclusivu de capitala a Ardealului, inse asiá, ca Sibiiulu se fia sinonimu cu Ardealu, in catu numindu cineva capital'a, se fia de prisosu a spune ca esista si tier'a ins'a.

Cam aceste sunt ce amu invatiatu noi de 6 luni incóce in cestiunea calilor ferate.

Cu tóte aceste se nu crédia cineva ca noi amu fi desperatu déspre unu resultatu favoratoru si in partea tierii nóstre asiá precumu ilu dorim noi, carii credemu, ca acésta e numai o cestiune a timpului, din cauza ca este legata strinsu cu referintiele politice ale Ungariei si Transilvaniei mai virtosu catra principiile din 26. Fauru 1861. — —

Spesele deputatiunii Dlui Maager preste totu anulu, (la care se adaoga si ale deputatiunii lui G. Baritiu pe 1 luna la Bucuresci in Martiu) facu cu totulu 4500 fl. v. a. O suma pitica acésta alaturata la marimea scopului. Pe 22. Noembre Dlu Maager va merge la adu-

narea din Pest'a spre a reprezenta acolo interesele acestei cetati si ale districtului.*)

Brasiovu, 24. Oct. Dîu'a terului decurse mai multumitoria si pentru venditori si pentru cumparatori; dintre cari acumu acusera mai multi decatu alte dati. Dare-averi anca s'au facutu camu de comunu mai bunicele si, dupa cumu audîmu, nu se prea vaiera venditorii de netrecerea marfeloru pre atata, pe catu se plangu cumparatorii de scumpatatea loru, care nu sta neci decumu in proportiune cu lips'a de bani, ce domina.

Dela Clusiu cetimu in „Botschafter“ unu telegramu din 20. Oct. de cuprînsu: cumuca la r. guberniu s'au pertractatu representatiunile sosite de pre la comitetele municipale si a-supr'a protocoeloru pertractarei comiteteloru anca s'a decisu. Celea d'antaiu se voru substerne Maiestatei pre lenga propusetiunile r. guberniu, asupra estoru din urma inse se voru face deodata si reporturile la cancelari'a r. transilvana.

Din comitatulu Dobocci. Urmare.)

In 27. séu in siedinti'a a trei'a dupa ce s'a verificatu protocolulu si presedintele comisiunei traducatore imanuà Dlu adm. chartia de eri tradusa in limb'a romana, D. cons. Bologa puse intrebarea, ca ce s'a facutu cu representatiunea cea primitiva, pentruca asta, care o dà comisiunea inainte numai este cea de antaiu? La care B. Banfi D. referà cam urmatoarele: Noi amu cercatu dinpreuna cu membrii romani ai comisiunei, cá se aflamu unu terenu, pe care se ne potemu uni spre a face in comunu o representatiune; cea, care amu fostu facuta si produsa eri si alalta-eri, nu este apta spre a se poté substerne la loculul mai inaltu, pentru aceea amu delaturat'o si combinandu si facundu fusiune din principii diverse s'a nascutu astufeliu representatiunea presenta. —

Aceasta declarare a adusu cu sine, ca romanii au privitu representatiunea presente cá unu ce nou si au poftitu se se pertractedia cá motiune noua. In desiertu s'a incercatu apoi fratii magiari a'si retrage cuventulu si a demustra, ca nu este operatu nou, dara numai influentia, extractulu celei de antaiu, ci romanii si anumitu D. Sipotariu a citatu chiaru referad'a D. Banfi D. — Dupa o traganare camu de o óra Dlu administratoru, cá se interumpa cearta de lana caprina, ei dedù serie ci cetinduse acelu conceptu de representatiune pofti comitetulu la desbatere. Dupa o pauza scurta isi cerù cuventu DD. Bologa, Popoviciu, Porutiu, Biltiu si Anderco, si celu d'antaiu luandu in mana aceea chartia — dupa cumu o numi Dumniului, — aflandu, ca in aceea si vorbesce de legi, inse nu se spune de cari, totu asia despre dieta, si incepù critic'a camu asia: De se intielegu aici legi din 1791, cu acelea nu sunt multumitu, de óra ce acelea sunt facute pentru clas'a privilegiata, ér poporulu tieranu e eschisu prin acelea din adunarele comitatense; de e vorb'a de legile din 48, acelea anca nu au dispusu despre asemenea adunari si au fostu numai adhocu pentru diet'a din Pest'a, acele romanii nu leau recunoscutu nici una data, pentru ca stergu autonomi'a tieri scl. Deci respingundu vorbitoriulu in fine representatiunea séu adres'a dupa forma si cuprînsu protestedia in contrai, si desfasura alta parere, cá se se faca la Mai. Sa una petitiune umilita, ca §§-i din instructiunea poporulu la adunarele comitatense se se schimbe in favórea poporulu anca inainte de dieta, tot in acest intieles cu unu ton modest, dar chiar vorbind si ceilalti Dni se alaturara la parerea D. Bologa, care vediendusi ai fi partinita parerea de cea mai mare parte a membriloru comitetulu se promise a si da motiunea formulata in scrisu; ér Dlu canonicu Biltiu intr'o vorbire fórte delicata si patrunditoru spriginindu, cá si antevorhitórii motiunea Dlu Bologa propune, ca vede a fi de lipsa se se petitionedie la Maiestate si pentru catu mai in graba conchiamare a dietei transilvanice, in care poporulu pana acumu ne indreptatitu se fia representatu dupa marimeá posesiunei dupa contributiunea in bani si soldati scl. si aceasta motiune aflà placere inaintea romaniloru.

Fratii magiari observandu tendintiele romaniloru si poté vedienduse insielati in credinti'a nutrita, ca voru poté castiga si pe romanii pentru adresa séu representatiunea, obiectulu loru placutu, venira in confusiune. Preste puçinu inse reoulegunduse se insinuara la vorba DD. fõispani contele Samuele Vass si proprietariulu Felszegi. Fõispanii in amaratiunea animei loru fulgerandu care de care pe intrecute peste instruc-

tiune, ordinatiuni si patente se nevoiau a combata cu cate so fisme parerile, ideile si credinti'a politica retacita a romaniloru. Ear contele Vass intr'o vorbire fórte frumoá laudandu tere-nulu legale si astatandu, catu este de ferocitu unu poporu, care intre tóte impregiurarile tiene virtosu de legalitate, adause, ca esperinti'a ce a facutu in lumea mare la adusu in puse-tiune de a vediutu popore si natiuni nascunduse si apunendu, a vediutu crise cumplite, dara a vediutu si aceea, ca legalitate singura póte mantui poporele de abisulu perirei, D. contele neau adusu si istori'a greciloru si a romaniloru de esem- plu, cá mai tare se ne convingemu de adeverulu asertiuniloru Dsale. — In fine nea provocatu se pasimu cu confidentia pe terenulu de Dumni'aloru alesu, adeca a legiloru din 1848, si ne asigura, ca mai mare mangaliare vomu afla in Pest'a de catu acasa in patri'a nóstra scl.

Vediendu Felszegi unulu dintre ultra-radicali, ca romanii nu se pleaca neci la vorbele cele dulci ale contelui Vass, ci stau tare si vertosu pe lenga ale sale cu o vehementia lui propria se sili a ataca si inculpa inteliginti'a romana, pentru ca densa nu vrea si nu lasa se se entusiasmedie neci poporulu pentru legile din 1848. Aici apoi luandu vorba ér' Dlu Bologa oratoriloru romani li s'a deschisu unu campu mai largu de lupta, au avutu ocaziune a memora cate unulu din peccatele trecutulu — ordinea nu s'a turburatu si tactulu finu anca nu s'a perdutu dinaintea ochiloru. (Va urma.)

UNGARIA. Unu articulu de man'a D. conte Mailatu in „Vezér“, care combata pasivitatea magiariloru si amanarea loru de a apuca o politica impacatore, precumu si tendinti'a presei magiare si planele fostei diete, a facutu se cadia in uimire tóte diurnalele si partitele in Ungari'a, fiinduca elu atinge córde delicate si apromite, ca la orice refrangere va respunde si in detaiu. Toti condémna diurnalulu „Vezér“. Alta lovitura e pentru Ungari'a dechiararea ministrulu Schmerling in comitetulu finançialu, cumca totu ministerulu sta pe bas'a constitutiunei din 26. Fauru si tóte alte sciri diurnalistice sunt false. Candu inse cetira scrisórea de mana a M. S. imperatulu catra cancelariulu F., prin care 'lu provóca cá se proiecteze cumu s'ar poté subventiona museulu si teatrulu nationalu ungurescu din mediulócele statulu, pana la o regulare prin dieta, se surprinsera fórte si remasera confusi in credinti'a sa. —

Din Temisióra ni se mai scrie, ca D. de Mocioni a apromisu, ca va da o mosia de 60 pogóne, cá capitalulu pretiului ei se deservésca de fondu pentru sustinerea unui diurnalulu romanu, care se aiba problem'a de a inainta specialele interese ale romaniloru in tóta direptiunea. — O deputatiune de romani se duse in 15. Oct. la o adunare de Serbi in fabricu, spre a'si complana diferintiele scolare si besericesci pe cale de impacuire cu ei; inse Serbi nu voira se scie de astufeliu de negociatiuni; Romanii deci tramisera pe unu barbatu din sinulu seu la gubernulu din Pest'a, spre a scóte respectare drepteloru pretensiuni.

AUSTRIA. Vien'a. Senatululu imperialu procede mereu intru desbaterile sale parte in plenu, parte in adunarele comiteteloru. In siedinti'a comitetulu finançiaru din 15. Oct. veni intre altele la desbatere si bugetele cancelarielor de curte. Opiniunile autonomistiloru era, cá acestea bugete se remana asia precumusu proiectate de gubernu; a centralistiloru inse, cá se se pertracteze in detaiu, inse se vina faça si cancelarii, in urma se aflà cu cale, cá se se interpeleze mai antaiu ministrulu de statu Schmerling, se se dechiare, déca sunt adeverate scirile diurnalistice despre unele tocmele si transactiuni intie gubernu si siefii partiteloru magiare. Ministrulu Schmerling vine in adunantia si dechiara: tóte acele sciri sunt fara de temeiu. Gubernulu M. Sale stà neclatinatu pre terenulu constitutiunii din Fauru. Neci unu programu din cele nenumerate cate se publicara nu e, care se se fia apropiatu macaru a deslegà problem'a: „cum se se invoieasca unitatea imperatiei cu o forma onesta a guvernarii constitutionalu?“ Constitutiunea din 26. Fauru, díse D. ministru, e singura bazea legiuita si cea mai acomodata spre a se deslegà problem'a. Ear ce se tiene de presinti'a domniloru cancelari in siedinti'a comisiunii spre a luà parte la statorirea bugeteloru respeptive, aceea e de prisosu, pentru ca densii potu fi representati prin alti ministri.“ In fine episcopulu Litvinoviciu mai face o interpelare, cerendu cá se i se respundia la intrebarea: daca intregu gubernulu M. Sale are un'a si aceea si parere, ore si cancelarii urméza aceea si politica? D. ministru dechiara, ca numai o singura politica guverniale esista si aceea e politic'a Domnitoriului. Intr'altele D. Schmerling au laudatu pre D. Nádasdy, cancelariulu Transilvaniei, pentru zelulu si simtiemintele-i constitutionalu, adauge ca comitetele cele noue in Transilvani'a s'au infintiatu cu scopu de a se cunoáce opi-

*) Cu privire la imbinarea liniei ardelene cu cea románesca vedi Memorialulu lui G. Baritiu tiparitu in fascióra cu 10 cr. v. a.

niunea țerei, și după a s'a parere bine întemeiată crede că reprezentanții Transilvaniei se voru înfașoși în senatul imperial cu privilegiul ședințelor din a. viitoriu. După aceste sum'a de 100,000 fl. cerută pentru pregătirile la diet'a Transilvaniei s'au înouămintat fără dezbateri.

— **Rectificare.** „W. Z.” scrie despre telegramul publicat din „H. Z.” în Nru tr., ca Sipotariu fú în 6. Sept. strapusă la Dees, și nu în urma pertractarilor comitetului din 25. Sept., așa se rezolvă toată enigm'a.

BUCOVIN'A, 17. Iuliu (?) Suptu datulu acesta ne aduce Bucovin'a din 16. Oct. a. c. scirea, că în 15. s'a alesu de deputatu dietalu pentru Bucovina, în locul repausatului Cav. Aywas, D. Jancu Cav. de Costin, cu unanimitate, care alege se privesce de unu evenimentu, că un'a ce pôte împaca și uni partitele. Care? Strainii și pamentenii? Ori aristocrații și Democratii? Ori romanii și strainii? —

— Totu acestu diurnalu ne aduce o descriere a solenei serbari de multiamita din partea clerului, pentru îmbunătățirea salariului, care se țien în Cernauti cu cultu Ddieescu, cuventari și orari pentru fericirea casei Domnitorie austriace, ear' în 17 parastasu pentru eterna memoria a fondatorilor fundului regeiosu, din care li se concesera, că gratia, îmbunătățirea platilor. —

Chronica esterna.

Schimbarile urmate în ministeriulu Franței au facutu o rea sensatiune și în Itali'a. Se asteptă adeca, că întorcându-se Napoleonu dela Biaritiu se răspunda la doririle Italianilor, cându de odată veduram, că ministrulu Thouvenel, amiculu uniunei Italiei 'și ceru demisiunea, și imperatulu denumí în locui pe Drouin de Lhuys, care se privesce de contrariu unitatei italiene și è cunoscutu și din atitudinea lui dovedită în conferințele dela Vien'a, cându 'și dete dimisiunea, după ce a vedutu, că imperatulu Napoleonu și a luat o politică favorabilă popóreloru. Deci clericali speredia, că cauz'a Romei va remané neatinsă, până cându va trei Pap'a de acumu; ear V. Emanuelu cu Ratazzi voru remané în discreditu înaintea Italianilor. Garibaldi, inse se dechiară, că elu nu se va lepada neci catu negru suptu unghie dela principiele și planele sale, ei va astepta timpulu actiunei. — Acumu Napoleonu, regele Prusiei și Ciarulu Rusiei s'au datu man'a în politic'a principiului nationalitatiloru, convingându-se că în fine totu nu va fi pace și linișce în Europ'a, până cându nu se voru multumi natiunile; actiunea lui Napoleonu se pare a și fi mutatu deocamdata numai loculu, dar' nu și principiulu și obiectulu.

Pentru Rom'a se denumi solu franțesu Principele de la Tour d' Auvergne și în Turinu în locul lui Benedetti Visconti Sartigo, la Berlinu Taleirand Perigord; și după acestea modificari lumea vrea a coniectura, că lasându-se de o parte cauz'a Romei, va esi la tapetu ceea a Germaniei și a Venetiei. —

SITUATIUNEA GERMANIEI.

(Capetu din Nr. tr.)

Ceea ce țiene de conflictulu între Austri'a și Prusi'a în privinți'a reformei confederatiunei, apoi din celea precese până acumu în cauz'a acésta se vede, că toate guvernele Germaniei au recunoscutu în principiu, că confederatiunea germană are nevoia de o reformă patrunđiatória în constitutiunea de până acumu; — unele pórta convingerea acésta din interesu nationalu, că concentrându o putere mai mare în Francfurtu, statulu federativu se devina unu stat germanu ceva mai solidariu, și totuși se se pastreze și elementulu de viétia particulariu alu singuriteloru staturi d'impreună cu suveranitatea lor, ad. a principiorilor; cumu s'ar dice, se se aduca în ceva armonia interesulu particulariu alu statelor cu unitatea și libertatea natională-generală. Acésta restauratiune federală pe calea legislatiunei o vrea și Austri'a pe catu ei vine bine și mai virtosu din scopu, că se impedece supremați'a Prusiei, care vrea o Germania unită, cu dens'a în frunte, și o armată unită sub comand'a sa eschisivă. Austri'a, Bavari'a, Sacsoni'a, Hanover'a, Virtemberg'a, Hassi'a și Nasovi'a și dederă dietei federative cam pela 17. Augustu o motiune, că se se aléga o comisiune spre a compune o modalitate de conchiamarea unei adunari federale germane statatorie din delegatii deosebitelor camere germane, care se examine proiectele de condica de procedur'a civilă și legile oblegarilor imprumutate ce trebuie

lucrate după otaririle dietei din 6. Fauru. Prusi'a respinse acésta motiune și se pronunță mai categoricu decatu până aici, că se se formeze o putere esecutivă federală și o reprezentatiune în forma natională. — Acésta pretinsiune a mai aștiatu lupt'a și între celelalte guverne germane din punctulu reformei federale, și ea se facu acumu mai seriósă. Mai vine preste acésta și încheierea tractatului comercialu cu Franți'a de catra Prusi'a, care da statelor din reuniunea vamale mari avantaje pentru libertatea de negociu. Déca statele din reuniunea vamală nu voru primi acumu acestu tractatu, ele devinu daunate și impedece întru înflorirea negociului seu; deaceea multe din ele l'au și primitu și cându nu l'ar primi majoritatea statelor atunci reuniunea e ferimată. Austri'a acumu vede, că pentru sine crește de aici unu mare periclu atatu comercialu catu și politicu, ad. déca se va primi tractatulu de catra totii membrii reuniunei vamale, că atunci acestia recunosc în reuniunea vamală indirecte chiaru și supremați'a prusiană, de care pórta frica Austri'a, că se nu succrească și la influența politică; de alta parte Austri'a mai remane și izolată de catra Germani'a cu tarifele ei de negociu, cu care nu pôte țiené concurenti'a, nefiindu și ea în reuniune. Asia Austri'a pretinse dela Prusi'a, că și ea se fia primită în reuniunea vamală; Prusi'a inse ei refușă simpleminte. Acumu Austri'a se puse cu umerulu spre a îndupleca pe statele sudice, aliatele sale, că se nu priiméscă tractatulu pruso-francu, care înveluesce în sine o dilemă fatală pentru influenți'a sa, fiindu ea atunci scapă de predominarea Prusiei în reuniunea vamală; dar' Prusi'a privesce pe acele staturi, care nu primescu tractatulu, că esite din reun. vamală, și eschiderea acésta derapana apoi interesulu materialu alu celor eschise — deci ele se afla silite a primi tractatulu numitu, în contra voiei Austriei. Eata între Austri'a și Prusi'a unu conflictu, unu antagonismu, care cu un'a cu doue nu se prea póta elida. — Se mai adauge și recunoscerea regatului Italiei de Prusi'a, care amenință apoi cu posibilitatea, că prin influenți'a Prusiei se pôte aduce și federatiunea séu Germani'a la recunoscerea Italiei, — și aici se afla apoi extremele margini ale antagonismului și ale dusimaniei, ce crește între acestea 2 puteri pe dî ce merge.

Reuniunea natională e alu treilea factoru alu incurcării germanice; ea și a latitu influenți'a fórte tare în lúngulu și latulu Germaniei, și ea țiene degetu și cu Prusi'a și cu Austri'a, fiindu vrea o Germania unită pe baze democratice fără egemonii și rivalități, și vrea restaurarea federală numai pe bazea constitutiunei din 1849, o Germania, dară fără Austri'a, séu celu pușinu fără Austri'a întregă, ear' că Germani'a acésta se garanteze pentru sustarea Austriei — după cumu se face venatórea — nece vorba. Acumu în Francfurtu se va vedé încatr'o sbóra buburus'a și ce prospecte voru reesi pentru antagonismulu acestu triplu; pentrucă la o asemenea reformă au se vorbésca și suveranuti Germaniei, cari fără unu picu de absolutismu nice ei nu se voru multumi și tocma de pornirile absolutistice ale Prusiei se voru folosi acumu și ei, că se dee man'a cu Prusi'a, nu cumuva se li se restórne tronurile prin democrati'a natională, și ei mai bine se voru multumi cu unirea Germaniei sub egonomi'a Prusiei, decatu cu ea în sensulu democratiei.

Cauz'a holstainiană anca este pendentă, pentrucă Danimarea nu vré nici de catu se facă destulu pretensiunilor Austriei și Prusiei, nici a federatiunei; estea adică pretindu, că holstainesiloru nationaliloru lor se li se dee autonomia natională cu drepturi nationali, ceea ce Danimarea o respinge, dîcundu, că în negóțiile ei interioare n'are nime se i se amestece. apoi până cându Austri'a și Prusi'a nu vreau se scie de autonomie natională pentru natiunile straine din sinulu loru isi contradicu, déca totuși pretindu pentru nemții sei, ceea ce ele denéga altoru popóra. Acestea se fia deajunsu spre a ne face o icónă catu de mica despre precari'a pusetiune, în care se afla Germani'a, acumu, cându Itali'a se face a amuti și Franči'a întinde mreji'a planeloru și perspectiveloru sale sub velulu desamagirei ulterioare. —

TIÉRA ROMANÉSÇA.

Bucuresci. Principele Bibescu, alesu deputatu de catra proprietarii mari din judeciulu Mehedinții, a depusu mandatul în manile alegatoriloru sei, dîcundu, că i sta prin neputința a îndeplini acésta aloru dorința în giurstarile de față. —

Bucuresci. (Urmare din Nru tr.)

Art. VII. Inspectorii de clas'a a III-a voru fi datori a inspecta scólele din despartimentulu lor, celu pușinu de 4

ori pe anu, facundu la fiacare 3 luni reportu ministeriului de spre rezultatulu inspectiunei lor.

Art. VIII. Clasificarea inspectorilor de clas'a a III-a se va face dupa urmatórele 16 despartimente: 1 inspectore de clas'a a III-a pentru districtulu Argesiu, unde existe 188 scóle satesci, pentru Muscelu cu 83 scóle satesci, Dimboviti'a 138, Prahova 159, Buzeu 116, Rimnicu seratu 99, Brail'a 45, Jalomiti'a 110, Vlasca 132, Ilfov 160, Valcea 149, Gorjiu 153, Mehedinti 163, Doljiu 131, Romanatii 108, si Teleormanu 113 scóle satesci scl.

Art. IX. Pentru a putea gubernulu esercita unu controlu seriosu si asupra toturor scóleloru israelite din tíera, in cari se predau atatu religiunea mosaica, catu si alte subiecte de invatiamentu in limba hebraica, astufeliu incatu s'ar putea usioru introduce intr'aceste scoli doctrine si metode pernitióse sectei israelite, care si ea trebuie se participe la progresulu generale alu invatiamentulu publicu, se va numi unu inspectore si pentru aceste scoli, care se va considera cá inspectore de clas'a a II-a, priimindu inse cate 600 lei pe luna si 600 lei diurna.

La acestu postu se va numi de ministeriu unu barbatu, care pe lenga calitatile cerute inspectorilor de clas'a a II-a, va trebui se poseda si deplin'a cunoscintia de limb'a si religiunea ebraica.

Art. X. Inspectorele superioru va puté fi insarcinatu de ministeriulu culteloru, a inspecta ori-ce scóla, care e de cánditi'a celorulalti inspectori, si numai cu acestu casu acestia voru sta subtu imediat'a autoritate a inspectorulu superioru.

Art. XI. Ministeriulu va puté permuta pre inspectorii de aceeași clase fara deosebitu decretu, dela unu despartimentu la altulu, dupa cumu va cere trebuinti'a servitiului.

Art. XII. Nu voru puté fi priimiti inspectori decatu acei barbati, cari au functionatu celu puçinu in cursu de doi ani, cá invatiatori intr'o scóla publica, si cari voru intruni anca si calitatile mai diosu prescrise, adica:

§ 1. Inspectorele superioru va trebui se fia o persona, care osebitu de a fi sevarsitu cursulu speciale alu vreunei facultati, trebue se fia datu si dovedi de capacitate, de merite superioru si de moralitate in invatiamentulu publicu. — §. 2. Inspectorii de clas'a II-a se fi absolvatu pre lenga scólele primarie, celu puçinu si patru clase gimnasiali, si asemenea se nu fi datu nici odata caus'a de nemultumire in contr'a loru. — In genere ministeriulu va puté alege la posturile de inspectori pre persónele acele, care intrunindu calitatile mai susu prescrise, s'ar fi distinsu mai multu in ramulu invatiamentulu publicu, preferindu pre cei cu cunoscantie mai intinse, si cu ani mai multi de servitiu, decatu aceia cari voru intruni numai strictu calitatile cerute de acestu regulamentu.

Constatarea tituleloru scolastice ale candidatiloru la posturile de inspectori de ori-ce clase se va face de catra consiliulu superioru de instructiune publica, dupa invitarea ce i se va aduce de ministru culteloru.

Art. XIII. Indatoririle inspectoriloru voru fi cele urmatóre: ei voru priveghiá cu deosebita luare aminte:

1) Asupra indeplinirei indatoririloru de catra profesori. 2) Asupra moralitatei loru. 3) Asupra moralitatei si disciplinei scolariiloru. 4) Asupra padírei cu strictitate a programe-loru statornicite. 5) Asupra metodei adoptate si asupra cartiloru scolastice ce se iau de basa la invatiamentulu scolariiloru. 6) Asupra salubritatei si a bunei stari a edificiiloru scolastice. 7) Asupra tienerii cancelariei scóleloru. 8) Asupra misicari statistice in privinti'a scóleloru. 9) Asupra esameneloru. 10) Asupra tienerii in buna stare a internateloru. —

Art. XIV. In privinti'a implinirei datoriei de catra profesori, inspectorii voru fi cu cea mai mare luare aminte, ca profesorii scóleloru, ce cadu suptu inspectiunea loru, se tiena regulatu cursurile loru, predandu materi'a, pentru care sunt numiti, in tóta intinderea sa, dupa cumu e stabilita in programa intrandu regulatu in clase la acele statornicite, neabanduse intru catu de puçinu dela instructiunile ce au relativu la postulu ce ocupa.

Art. XV. In privinti'a moralitatei profesoriloru, inspectorii voru fi cu cea mai mare luare aminte, cá ei, cá unii ce au sacra misiune, de a lumina si a moralisa poporul se nu pérda nici odata din vedere caracterulu ce au in mediulocu societatei, si se observe atatu in relatiunile loru cu scolarii, catu si in relatiunile loru soçiale o purtare demna de positiunea loru. —

Art. XVI. In privinti'a moralitatei si disciplinei scolariilor, inspectorii nu vor perde nici odata din vedere, ca unulu din avantajele principali ale invatiamentulu publicu este si disciplin'a la care se deprindu elevii de tineri, si care aplicata cu ratiune, inse totudeodata si cu severitate, este menita de a produce societatei ómeni, care se tia la ordine atatu in trebile loru private, catu si in trebile statulu. — Totudeodata inse adunatura mare de elevi, de diferite educatiuni si moraluri, póte aduce cu sine, in lips'a unei privighieri serióse, a unei mesuri severe din partea invatiatoriloru, moraluri rele, si imoralitate in scoli, care paraliséza totu folosulu instructiunei. — De aceea inspectorii voru pune deosebita atentiune, cá profesorii se se bucure intre elevi totdeauna de o autoritate, ce li se cuvine, se manutia disciplin'a scolastica in tóta vigórea ei, si se ia mesurile cele mai energice, si mai alesu preventive pentru manutienerea moralitatei si ordinei in scoli. —

Art. XVII. Asemenea inspectorii voru priveghiá cá programele scolastice se se aplice in tóta intinderea loru, si fara cea mai mica preschimbare din partea profesoriloru, cari nu sunt chiamati decatu numai ale esecutá.

Art. XVIII. Metod'a buna fiindu óre cumu spiritulu instructiunei, inspectorii voru observá pururea, daca profesorii predau cursurile loru intr'unu modu mechanicu, adica dandu eleviloru se invetie in ori ce lectiune numai de rostu, ce sta in carte, — metoda adesea ucigatórea spiritulu, — séu daca ei cauta a desvoltá intieleginti'a scolariiloru, inspirandule gustu pentru studiu si facundu-i se gandésca si se se instruedie prin ei insusi. — Asemenea voru avé stricta priveghiere a cartiiloru scolastice, ce sunt in usulu scolariiloru, pentru cá se fia de cele autorizate de gubernu si in numeru indestulatoriu. —

Art. XIX. Inspectorii voru priveghia asupra salubritatei si a bunei stari a edificiiloru scolastice, insciintiendu gubernulu de tóte defectele ce s'aru puté repara, si indemnandu acolo unde se cade pe auctoritatile locali, la reparatiunile séu adaogirile ce s'aru crede necesarie de facutu. (Va urma.)

— **Map'a Transilvaniei romana** de Domnulu Spiridonu Fetti esí la lumina si se afla de vendiare, atatu la Auctorulu in Fogarasu, catu si la librariulu din Sibiu Filtsch, cu cate 1 fl. 50 cr. exemplariulu, ear exemplariulu trasu pe pandia si provediutu cu gardine susu si diosu cu 2 fl. 35 cr. m. a. la Filtsch. — Noi o esaminaramu dupa tóte calitatile ei si spre onórea auctorulu o aflaramu fórte corespundiátoria atatu pentru scóla catu si pentru familia si cetirea diurnaleloru. Adiustarea si prospectulu ei e catu se póte de distinsa, incatu potemu díce, ca pana acumu nu avuramu mapa mai corespundiátoria decatu acésta.

Marimea mapei e 1" 8000 stanjini séu 2 mile patrute, ad. tabloulu are cam 26" latime si 23" inaltime. Tóte orasiere, opidele si satele tierei nóstre cu numirile loru proprie romane si intre parentesa si unele antice romane. Ortografi'a cá si chart'a in totulu e censurata de comitetulu Asociatiunei romane literarie. In locu de colorile etnografice e substituitu desemnulu muntiloru, si sistem'a orografica e infaciosiata intr'unu modu cumu nici o mapa nu arata. Manier'a desemnulu muntiloru seamena cu ceea a mapei Daciei vechi esite in Bucuresci, inse mai fina decatu intr'aceea. Muntii vinu in colóre castania, drumurile si semnele locuriloru in colóre rosia si riuurile in trasuri negre. Despartiamintele de comitate sunt insemnate cu puncte mici negre si cu numerulu registrului, care se afla in drépta spre orientare. In scurtu ea ne face si onóre si ne implinesce pe deplinu si necesitatea cea de multu simtita in scóla, casa si pe drumu. Remane, cá inspectorii si invetiatorii scóleloru se provéda veru-ce scóla cu acésta charta, cá tinerimea se si póte castiga pe ea intuitiv'a cunoscintia a pusetiunei dulcei sale patrie, tocma si candu nu li s'ar preda in scóla cunoscintie geografice politice si fisice. In urma se incuragiamu acésta intreprindere, pentrucá D. Fetti se se afle in pusetiune a continua cu acestu mediulocu inlesnitoriu la desvoltarea si perfectiunea tinerime scolastice. —

Cursurile la bursa in 24. Octomvre 1862 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl 80 cr. v. a
Augsburg	—	—	121 " 25 "
London	—	—	121 " 30 "
Imprumutulu nationalu	—	—	81 " 95 "
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	70 " 95 "
Actiile bancului	—	—	765 " — "
" creditulu	—	—	222 " — "